

Elintarvikealan toimijat

ELINTARVIKKEIDEN TAKAISINVETO JA ELINTARVIKKEIDEN HÄVITYS TODETUISSA LINTUINFLUENSSATAPAUKSISSA**TAKAISINVETO**

Tämä ohje liittyy Eviran 6.10.2006 antamaan ohjeeseen **Elintarvikkeiden takaisinvento lintuinfluenssatapauksissa** elintarvikealan toimijoille (Dnro 5024/900/2006) ja kuntien ja läänien elintarvikeviranomaisille sekä valtion tarkastuseläinlääkäreille (Dnro 5025/900/2006).

Elintarvikkeiden takaisinvetotoimenpiteet käynnistetään tämän ohjeen mukaisesti, kun siipikarjassa todetaan Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran tutkimustuloksella korkeapatogeenista lintuinfluenssaa. Evira tiedottaa elintarvikealan toimijalle tutkimustuloksesta. Takaisinvento koskee neljän edeltävän päivän tuotantoa alkutuotantotilalla siipikarjan ensimmäisten oireiden alkamisesta ja koskee raakaa lihaa, raakalihavalmisteita ja munia.

Omavalvonta

Toimijan on huomioitava omavalvonnassaan tuotteiden takaisinvento ja tuotteiden hävitys todetun lintuinfluenssatapauksen varalta ja etukäteen varmistettava, että takaisinvedettyjen elintarvikkeiden hävitys voidaan hoitaa tässä ohjeessa mainitulla tavalla.

Takaisinvento markkinoilta toteutetaan tavanomaisten takaisinvetokäytäntöjen mukaisesti. Eviran takaisinvento-ohje elintarvikealan toimijoille löytyy Eviran www-sivuilta kohdasta: Elintarvikkeet -> Valvonta ja yrittäjät -> Takaisinvento-ohje

http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/valvonta_ja_yrittajat/takaisinvento-ohje/

Takaisinvedettyjen elintarvikkeiden kerääminen, kuljettaminen ja hävittäminen

Takaisinvedettyjen elintarvikkeiden keräämisestä, kuljettamisesta, asiakirjoista ja hävittämisestä säädetään sivutuoteasetuksessa (EY N:o 1774/2002) ja ne on tehtävä seuraavasti:

Elintarvikkeiden ja eläinlääkinnän valvontaosasto
Elintarvikehygieniayksikkö

Pvm/Datum/Date
21.2.2007

Dnro/Dnr/DNr
5024/900/2006

Tunnistaminen Takaisinvedetyt elintarvikkeet on oltava tunnistettavissa niin, että ne voidaan pitää erillään muista elintarvikkeista. Takaisinvedettävään erään on merkittävä selvästi **HÄVITETTÄVÄKSI**.

Ajoneuvot, säiliöt ja välineet

Takaisinvedetyt elintarvikkeet voidaan kuljettaa normaalin takaisinvetologistiikan mukaisesti samalla kuljetuskalustolla ja säilyttää samoissa tiloissa muiden pakattujen elintarvikkeiden kanssa, kunhan tuotteet on merkitty niin, ettei sekaantumisen vaaraa muiden elintarvikkeiden kanssa ole. Takaisinvedettyjä elintarvikkeita ei tule palauttaa takaisin teurastamoon tai munapakkaamoon, vaan ne tulee kuljettaa suoraan hävitettäväksi tai kerätä muihin tiloihin (esim. varastot, terminaalit) ja toimittaa täältä keskitetysti hävitettäväksi.

Takaisinvedetyille elintarvikkeille, munia lukuun ottamatta, tulee järjestää kylmäkuljetus ja -säilytys jäädytetyssä tilassa tai laitteessa. Jos takaisinveto järjestetään niin, että elintarvikkeet kuljetetaan suoraan hävitettäväksi (esim. jätehuoltoyhtiön kalustolla), voidaan takaisinveto suorittaa myös ilman kylmäkuljetusta.

Pakattuja elintarvikkeita ei avata, vaan ne toimitetaan hävitettäväksi pakkauksissaan sellaisenaan. Pakkaamattomat elintarvikkeet on kerättävä ja kuljetettava tiiviisti suljetuina niin, että ne eivät aiheuta saastumisen vaaraa muille elintarvikkeille tai kuljetuskalustolle.

Raakojen, pakkaamattomien elintarvikkeiden kanssa suoraan kosketuksissa olleet astiat ja välineet joko hävitetään yhdessä elintarvikkeiden kanssa tai pestään ja desinfioidaan.

Kaikki uudelleen käytettävät astiat, välineet, häkit ja kalusto, jotka ovat joutuneet kosketuksiin takaisinvedettyjen elintarvikkeiden tai niiden pakkausten kanssa, on puhdistettava, pestävä ja desinfioitava jokaisen käyttökerran jälkeen. Pesusta ja desinfioinnista on pidettävä kirjaa.

Kuljetusasiakirjat Kuljetuksessa takaisinvedettyjen elintarvikkeiden mukana on oltava asiakirja, josta käy ilmi takaisinvedettävä tuote, sen määrä, alkuperäpaikan (esim. myymälä, varasto) nimi ja osoite, kuljetusliikkeen nimi ja osoite sekä vastaanottajan nimi ja osoite. Asiakirja laaditaan kolmena kappaleena, lähettäjälle ja kuljettajalle oma kappaleensa. Asiakirjan tulee seurata tuotteita lopulliselle käsittelypaikalle.

Tuotteiden hävitys Takaisinvedetyt elintarvikkeet voidaan hävittää joko polttamalla hyväksytyssä polttolaitoksessa (Ekokem Oy Ab tai Turun seudun jätehuolto Oy) tai käsittelylaitoksessa (Honkajoki Oy). Hävittämisessä on huomioitava, että Honkajoen prosessi ei kestä muovipakkauksia (esim. kuluttajapakkaukset siipikarjan lihan osalta).

Elintarvikkeiden ja eläinlääkinnän valvontaosasto
Elintarvikehygieniayksikkö

Pvm/Datum/Date
21.2.2007

Dnro/Dnr/DNr
5024/900/2006

Takaisinvedettyjen elintarvikkeiden käsittely

Takaisinvedettyjen elintarvikkeiden käsittely ei aiheuta vaaraa niitä käsitteleville henkilöille. Pakkaamattomia elintarvikkeita käsiteltäessä käytetään suojakäsineitä ja tahriintuneilla suojakäsineillä ei kosketella pintoja, joita kosketellaan paljain käsin. Suojakäsineet hävitetään yhdessä elintarvikkeiden kanssa. Suojakäsineiden poiston jälkeen kädet pestään ja desinfioidaan. Pakkaamattoman raa'an lihan tai raakalihavalmisteiden kanssa kosketuksessa olleet kertakäyttöiset välineet ja astiat hävitetään yhdessä elintarvikkeiden kanssa. Muut astiat ja käsittelyvälineet voidaan pestä ja desinfioida. Jäähdytetty myyntilaite pestään ja desinfioidaan. Pesusta ja desinfioinnista on pidettävä kirjaa.

Jorma Hirn
Osaston johtaja
Elintarvikkeiden ja eläinlääkinnän valvontaosasto

Kyösti Siponen
Yksikön johtaja
Elintarvikehygieniayksikkö

JAKELU

Kuntien elintarvikevalvontaviranomaiset
Lääninhallitukset
MMM
STM
KTM
PTY
ETL
SHR
Lidl